

Het virus van het racisme

– Radha Burnier

Toen er een tijdelijk succes behaald werd in de strijd tegen malaria, tuberculose en andere ziekten, werd het publiek verteld dat deze ziekten uitgeroeid waren. Maar ze zijn weer terug. Malaria verspreidt zich niet alleen in tropische gebieden, maar begint nu ook voor te komen in gematigde zones waar de temperaturen onregelmatig lijken te stijgen ten gevolge van het broeikaseffect. Tuberculose eist ook zijn tol in vele delen van de wereld.

Er is een ander virus waarvan sommigen geloven dat het dood is maar dat nog bestaat en gevaarlijk is, dat is het virus van racisme. Zij nemen aan dat er een eind is gemaakt aan raciale haat, omdat bepaalde antropologen en wetenschappers erkennen dat genetisch alle mensen tot één ras behoren. Wetenschappers zeggen ook dat wij mensen nauw verwant zijn aan sommige andere primaten, hetgeen mensen er niet van weerhoudt hen te martelen. Deze uitspraken van academici hebben niet het geringste effect op het verstand van mensen die vol haatgevoelens zitten. Haat heeft een object nodig, en mensen gebruiken het bestaan van raciale, religieuze en andere kenmerken alleen maar om hun eigen diepgewortelde frustraties en hartschichten te rechtvaardigen, die allemaal ontstaan door een psychologie van eigenbelang.

Daarom komen rassenhaat, religieuze onverdraagzaamheid, nationaal wantrouwen enzovoort, zoveel voor. Dit zal alleen ophouden wanneer de intensiteit van het eigenbelang in het menselijk bewustzijn afneemt en uiteindelijk uitgeroeid wordt. Anders blijft het sluimeren en zal het de kop opsteken wanneer het klimaat en de omstandigheden gunstig zijn.

Gelukkig is er officieel een eind gemaakt aan de apartheid in Zuid Afrika. Dit heeft echter geen eind gemaakt aan rassenhaat

en onderling wantrouwen tussen witte en zwarte gemeenschappen. Witte boeren die grote landerijen in bezit genomen hadden toen zij kolonisten waren, zijn bang dat zij hun voordelen zullen gaan verliezen. Moeiteloos beschieten en terroriseren zij de arme landarbeiders die van hen afhankelijk zijn voor hun levensonderhoud. Zie hier een recent rapport in de Britse krant *The Guardian* van september 1999: 'Vijf jaar na het einde van de apartheid gaat het misbruik van de blanke overmacht door op de Zuidafrikaanse boerderijen die een wankel bestaan bieden aan vijf miljoen zwarten. Deplorabele arbeidsomstandigheden en karige lonen in ruil voor lange werkdagen blijven de norm. Sommige arbeiders slapen nog steeds in de varkens-kotten en de stallen van de dieren die zij verzorgen. Maar voor veel arbeiders is het ergste nog de straffeloosheid waarmee blanke boeren hun arbeiders en andere zwarten mishandelen, slaan en zelfs doden, en vervolgens vrijuit gaan vanwege onverschillige of incompetent politiegagenten en bevriende rechters'.

Eigen belangen

Dit rapport maakt duidelijk hoe barbaars de mens kan zijn bij het beschermen en bevorderen van zijn eigen belangen. Witte boeren beschouwen zwarte mensen, die het land waarvan zij verdreven zijn kunnen opeisen, als een grote bedreiging. De zwarten, aan de andere kant, beschieten en doden blanken ook zonder aanzien des persoons, zelfs die mensen die er al heel lang wonen en die een sterke sympathie hebben voor hun donker gekleurde medeburgers. Er is geen gemakkelijke manier om deze situatie te veranderen, want geen wetten en geen autoriteiten, politieke of wetenschappelijke, kunnen menselijke hartstochten verminderen of het menselijk verstand disciplineren.

In Rusland zijn synagogen in brand gestoken en er is een aanzienlijke hoeveelheid steun voor antisemitische bewegingen. In sommige gebieden zijn zelfs openlijke propaganda en demonstraties door mensen die swastika-achtige symbo-

len dragen, toegestaan. Een exodus van joden komt natuurlijk niet onverwacht. Gekleurde immigranten uit de vroegere kolonies en vluchtelingen die op de loop zijn voor vervolging, die asiël gekregen hebben in Spanje en Frankrijk, worden op straat aangevallen door racistische groepen en op allerlei manieren bedreigd. Er is hier niet genoeg ruimte om een breed overzicht te geven van de gruwelijkheden die in vele delen van de wereld op raciale gronden begaan worden.

De remedie ligt nu, zoals altijd, in het bevrijden van het verstand van zijn angsten, vooroordelen en conditionering. De Dalai Lama vertelt vaak dat mensen van nature goed en vriendelijk zijn. Maar onze natuurlijke reacties worden onderdrukt en gecorrumpeerd door de eisen van de maatschappij die wijzelf in het leven hebben geroepen - een maatschappij gebaseerd op een immer toenemende productie en consumptie, waar eigenbelang in stand gehouden wordt als een primaire deugd.

Geduldig en standvastig moet de Theosofische Vereniging bezig blijven met het afbreken van het geloof in deze levenswijze. Het moet een filosofie bieden die de mensen begiftigt met de moed om te veranderen en hun aangeboren goedheid naar voren te laten komen. Raciale en andere kenmerken zullen hen er niet toe brengen zich in een conflict te begeven als zij eenmaal hun eigen ware aard kennen, en hun plaats temidden van de rest van de schepping.

Jonge boodschappers

Nationale, raciale, religieuze en andere verdelingen hebben nauwelijks impact op het verstand van jonge mensen, want zij worden niet bezwaard door het gewicht van herinneringen of verhard door jaren van emotionele reacties. Na de oorlog in Europa weigerden veel jonge mensen de vooroordelen en de haat van de strijdende partijen over te nemen. Toen zij de gelegenheid kregen te reizen en andere jonge mensen te ontmoeten uit de voormalige 'vijandige' landen, ontdekten zij al gauw dat die niet veel van henzelf verschilden.

Helaas groeiden zij snel over hun wijsheid heen.

Niet lang geleden werd er een project begonnen om de vooroordelen tussen Indiërs en Pakistanen weg te nemen door penvriendschappen tussen schoolgaande kinderen in de twee landen. Een verslag, gepubliceerd in *The Hindu*, een grote Indiase krant, getuigt van de volwassenheid die de onbedorven jeugd bezit. Een 12-jarige schreef aan zijn vriend: 'Vind je het niet belachelijk, zoals wij vechten?' Een ander kind verklaarde: 'Ik wist niet veel over Pakistan. Het was gewoon een land waar wij van afgescheiden waren. Nu heb ik het gevoel dat Pakistan hetzelfde is als India... Ik zou het niet leuk vinden als de twee landen oorlog gingen voeren'. Weer een ander kind schreef: 'Hoe dan ook, wat er gebeurd is in het verleden zou in het verleden moeten blijven, en het is nu onze taak om een betere toekomst te scheppen'.

Druk van ouderen

Ons werd echter verteld dat veel van deze kinderen, die zo'n gezond verstand aan de dag legden, onzeker of bezorgd waren over het gedrag van volwassenen. Hun natuurlijke gevoelens moesten zij inslikken of verbergen vanwege de verwachte druk van de kant van ouderen. Jammer genoeg probeert iedere generatie de volgende te pletten onder haar eigen gebrek aan wijsheid, in plaats van dat zij nieuwe inzichten en zuiverder gevoelens laat ontstaan. Misschien hebben volwassenen veel te leren van jeugdigen, zoals Wordsworth ons herinnert:

'De jongeman, die elke dag verder uit het oosten moet reizen, is nog steeds de priester van de natuur, en wordt op zijn weg vergezeld door het schitterende visioen'.

De lichaamsleeftijd zegt niets over de volwassenheid van de lichaamsbewoner, en wij moeten ons niet afwenden van wat kinderen zeggen. Zij hebben spontane kennis van hun eenzijn met andere levensvormen. Het is gemakkelijk voor hen om van dieren te houden en diegenen die onbedorven zijn zoals zichzelf, namelijk

andere kinderen die pas onlangs neergedaald zijn uit de *deva*-werelden. Zij reageren op zuivere trillingen omdat hun verstand onschuldig is, totdat zij gecorrumpereerd worden tot het koesteren van vooroordelen en harteloosheid.

Educatieve activiteiten, die kinderen helpen op te groeien zonder hun ouders te imiteren maar die aan de andere kant hun natuurlijke goedheid en gevoeligheid voeden, zijn van bijzondere waarde, want dat kan de enige manier zijn om te voorkomen dat nieuwe generaties vooroordelen en houdingen van geweld blijven koesteren.

Bemoeit de natuur zich ermee?

Naarmate de mensheid verder blundert, terwijl zij talloze fouten begaat, kan de natuur zich ermee gaan bemoeien om de verstoringen van het evenwicht die ontstaan zijn, tegen te gaan. De hebzucht van de mens heeft dierenpopulaties gedeceimeerd, alsook de prachtige diversiteit van het leven op deze planeet. Zelfs de grote dieren zijn niet gevrijwaard gebleven van de aanslagen die stropers, jagers en landdieven op hen gepleegd hebben. De aanvallen op olifanten hebben zich geconcentreerd, vooral in Afrika, op dieren met de grootste slagstanden. Alleen al in een nationaal park, in Oeganda, lieten overzichten een daling in het aantal olifanten zien van 3.500 naar 200 tussen 1963 en 1992. Maar de laatste jaren werd een toenemend aantal olifanten geboren met kleinere of helemaal zonder slagstanden, misschien omdat zoveel olifanten met grote slagstanden gedood zijn dat de genen die zulke dieren produceren nu zeldzaam zijn. Hetzelfde verschijnsel doet zich voor in een groot deel van Afrika. Hoewel geen slagstanden hebben een nadeel is voor olifanten, die ze gebruiken als gereedschap voor noodzakelijke handelingen zoals naar water graven, lijkt de verandering hen over het algemeen een langer leven te garanderen.

Verminderde vruchtbaarheid

Een ander intrigerend verschijnsel is de verminderde vruchtbaarheid bij mannen.

Volgens het *British Medical Journal* was er gedurende de tien jaar dat er proeven werden gedaan, een merkbare daling in de spermaproductie van normaal functionerende mannenlichamen in Finland. Soortgelijke resultaten waren ook te zien in andere Europese landen. Onderzoekers kunnen die niet verklaren door alleen rekening te houden met alcoholconsumptie, vervuiling en andere mogelijke oorzaken. Vandaar de speculatie of de natuur, op haar eigen ondoorgrondelijke manier, regelingen treft om de aarde te beschermen voor overbevolking door de mensheid.

In verscheidene landen is de menselijke bevolking ernstig getroffen door AIDS. In ontwikkelingslanden heeft de ziekte zich zo snel verspreid dat industrieën, landbouw, scholen enzovoorts problemen

ondervinden omdat werknemers sterven of ontslag nemen. Alweer rijst de vraag of de natuur haar eigen programma doorvoert. Haar manier van doen zou bij tijd en wijle de mensen de schrik op het lijf kunnen jagen, of hen in opstand laten komen als pruilende baby's die boos zijn op hun moeder. Maar daar onze visie kortzichtig is, kunnen wij de wijsheid van de natuur op den duur nooit overtreffen.

Het Grote Plan gaat voort om de volmaking van de ziel te bewerkstelligen. Wat er ook gebeurt door de activiteiten van de natuur om dat Plan tot voleinding te brengen is vast en zeker heilzaam, en moet zonder angst of wanhoop onder ogen worden gezien.

Uit: *The Theosophist*, december 1999

Vertaling: A.M.I.

Als je je vuist balt,
kan niemand
iets in je hand stoppen
en evenmin
kan jouw hand
iets oppikken.

Alex Haley